

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**76-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

14 травня – 23 травня 2024 р.

НАУКОВИЙ ПАРК ЯК ЗАСІБ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розвиток сучасного суспільства значною мірою залежить від наявності та ефективності інноваційних процесів, які визначають трансформацію результатів наукових досліджень у нові продукти, технології та послуги. У сучасному світі одним із найефективніших механізмів здійснення цієї трансформації є різноманітні інноваційні структури, починаючи з різного-роду типів науково-технологічних парків – наукових парків, технопарків, техноміст.

Аналіз світового досвіду організаційно-економічних механізмів функціонування наукових парків дає змогу стверджувати, що наукові парки є формами інтеграції науки і виробництва і належать до категорії територіальних науково-виробничих комплексів, а не національних структур. Науково-технологічні парки можна умовно звести до трьох моделей – американської (США, Великобританія), японської та змішаної (Франція, Німеччина). Наприклад, сьогодні в США налічується понад 180 науково-технологічних парків площею від 60 га до 2600 га, найвідомішим з яких є Стенфордський університет. Японська модель технопарку передбачає будівництво нових міст – так званих техноміст, наприклад Цукуба. Прикладом гібридної моделі наукового парку є науковий парк у Франції. Найбільший з них «Софія-Антиполіс», розташований у Рів'єра займає площу понад 2000 гектарів і налічує близько 6000 співробітників.

В Україні, на сьогодні, такі інноваційні структури нажалі не виступають ефективним інструментом впливу на розвиток інноваційних процесів та економіки загалом. Проте, певні кроки все ж таки зроблені вже були. У 2009 року було прийнято Закон України «Про наукові парки». Цим нормативно-правовим актом регулюються правові, економічні, організаційні відносини, пов'язані зі створенням та функціонуванням наукових парків, і спрямовано на інтенсифікацію процесів розроблення, впровадження, виробництва інноваційних продуктів та інноваційної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Також Законом визначено, що науковий парк – це юридична особа, яка створюється за ініціативою вищого навчального закладу та/або наукової установи за рахунок внесків її засновників з метою організації, координації та контролю процесу наукової розробки та впровадження [1].

Науковий парк створюється з метою розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та/або науковій установі,

ефективного та раціонального використання наявного наукового потенціалу, матеріально-технічної бази для створення та комерціалізації результатів науково-технічної діяльності і їх впровадження на вітчизняному та закордонному ринках [1].

Аналізуючи природу наукового парку можна стверджувати, що держава відкрила ще один шлях для прискорення впровадження результатів наукових досліджень у виробництво, що відповідає ринковим принципам взаємовідносин і який довів свою ефективність у багатьох країнах світу. Однак у високорозвинених країнах рівень бюджетних асигнувань на функціонування науково-технічних зон досить високий. Наприклад, у Великобританії – 62 %, Франції – 74 %, у Німеччині – 78%, у Нідерландах – 70 %, у Бельгії – майже 100 % [2], тоді коли українські наукові парки є на самофінансуванні, а держава надає лише деякі пільги та преференції, що належать до непрямих методів стимулювання. Так, науковим паркам надано право на пріоритетний розгляд їхнього звернення щодо державного замовлення на поставку продукції, виконання робіт і надання послуг для забезпечення пріоритетних державних потреб, а також їм надається державна підтримка у формі звільнення від сплати ввізного мита для ввезення наукового, лабораторного і дослідницького обладнання, що не виробляються в Україні та необхідні для реалізації проекту наукового парку. Однак цього не достатньо для динамічного розвитку інновацій в Україні, зокрема для створення сприятливих умов розвитку наукових парків, технопарків та інших типів науково-технічних зон.

Таким чином, діяльність наукових парків є досить важливою для розвитку країни, але в Україні існує низка проблем, пов'язаних з їхнім утворенням та функціонуванням, які, у першу чергу, зумовлені дефіцитом бюджетних коштів.

Література:

1. *Про наукові парки: Закон України № 1563-VI від 25.06.2009 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17#Text>.*
2. *Офіційний сайт Державного комітету України з питань науки, інновацій і інформатизації. URL: <http://dknii.gov.ua/>.*